Korduma kippuvad küsimused

1) ***Kuidas toimub tasustamine kui tööd on tehtud enne 01.08.2016, kuid tasutaotlus esitatakse pärast 01.08.2016 kui kehtib Justiitsministeeriumi kehtestatud tasude ja kulude kord?***

   01.08.2016 jõustus RÕS rakendussäte § 38^1, mis ütleb, et kui enne 2016. aasta 1. augustit osutatud riigi õigusabi tasu maksmiseks ja kulude hüvitamiseks ei ole riigi õigusabi tasu suurust ega riigi õigusabi kulude hüvitamise ulatust kindlaks määratud, kohaldatakse nende kindlaksmääramisele riigi õigusabi seaduse 2016. aasta 1. augustil jõustunud redaktsiooni § 21 lõike 3 alusel kehtestatud tasude ja kulude korda. Tegemist on erisusega RÕS § 22 lg-s 6 sätestatud üldreeglist, mille kohaselt määratakse RÕA tasu suurus ja riigi õigusabi kulude hüvitamise ulatus kindlaks tasu maksmise või kulu hüvitamise aluseks oleva toimingu tegemise ajal kehtinud korra alusel. Seega hakatakse eelnõuga kehtestatavat korda kohaldama ka enne 01.08.2016 osutatud riigi õigusabi tasu suuruse ja õigusabi kulude hüvitamise kindlaksmääramisele juhul, kui selleks ajaks ei ole riigi õigusabi tasu suurust ega riigi õigusabi kulude hüvitamise ulatust kindlaks määratud.

2) ***Millal ja kuidas saab taotleda tasu suurendamist?***

   Tasu suurendamiseks peab advokaat menetlejale esitama koos tasutaotlusega tasu suurendamise põhjendatud taotluse.

   Tasu suurendamine on võimalik järgmistel juhtudel:

   - Tasude ja kulude kord § 2 lg 1 – Kohus, uurimisasutus või prokuratuur võib riigi õigusabi osutanud advokaadi põhjendatud taotluse alusel suurendada 2. peatükis riigi õigusabi osutamise eest ette nähtud tasu piirmäära kuni 300 protsenti, kui riigi õigusabi osutamine on eriliselt töömahukas. Kohtuistungil osalemise tasu ei suurendata. Kohtuistungil osalemise tasu ei suurendata, kuna istungitel osalemise tasul puudub piirmäär.

   - Tasude ja kulude kord § 2 lg 2 – Kui advokatuuril ei õnnestu tavapärases korras leida riigi õigusabi osutamiseks advokaati, võib advokatuuri kantsler õigusabi katkematu osutamise ja mõistliku kättesaadavuse tagamiseks ühekordselt kehtestada advokaadile makstavale tasule koefitsiendi 1,5 kuni 3. Kohus, uurimisasutus või prokuratuur kohaldab riigi õigusabi tasu suuruse kindlaksmääramisel advokaadile makstavale tasule kehtestatud koefitsienti advokaadi taotluse alusel, kui sellele on lisatud advokatuuri kantsleri esildis koefitsiendi kohaldamise põhjendatuse kohta.

   - Tasude ja kulude kord § 11 lg 4 – Riigi õigusabi osutamisel töölepingu seaduse § 45 lõikes 1 sätestatud ööajal või riigipühal, kui muul ajal ei olnud õigusabi mõistlikult võimalik osutada, suurendab kohus advokaadile makstavat tasu advokaadi põhjendatud taotluse alusel kuni 50 protsenti. **Rakendatakse vaid haldus- ja halduskohtumenetluses.**

   NB! Juhul kui taotletakse tasu suurendamist seoses asja erilise töömahukusega, tuleb seda advokaadil alati ka menetlejale põhjendada ning tasutaotlusesse vastav märge teha

(tasutaotlusel veerg „Mahu suurend“). Samuti peab menetleja viitama otsuses või määruses, et tasu on suurendatud erilise töömahukuse või koefitsendiga. Kui menetleja on määranud tasuks suurema summa, kui tasude ja kulude kord ette näeb, ja vastav viide suurendamiseks puudub ning ka tasutaotlusel ei kajastu, et suurendamist on taotletud, siis teeb advokatuur advokaadile ettepaneku vabatahtlikult arvet vähendada ning maksab tasu välja tasukorras sätestatud piirmäära ulatuses. Kui advokaat vabatahtlikult arvet ei korrigeeri, on advokatuuril võimalik vastavalt RÕS § 23 lg-le 4 esitada asjas määruskaebus ning samuti saata asi teadmiseks Justiitsministeeriumile.

3) Erikoefitsendi kohaldamisest

Tulenevalt 01.05.2015 jõustunud tasude ja kulude korra muudatustest **ei kohaldata erikoefitsienti.**

4) Kui samas kohtuasjas määratakse esialgse kaitsja asemele uus kaitsja, kuidas toimub tasustamine?

Riigi õigusabis on tasustamine määruse põhine. Kui määratakse uus kaitsja, tehakse ka uus riigi õigusabi andmise määrus ning tasustamine algab uue esindaja jaoks nö algusest peale. Asjaolu, et eelnev esindaja on teinud juba näiteks piirmäära ulatuses toiminguid, ei ole oluline.

5) Kelle poole pöörduda RISi kasutamisel tekkinud tehniliste probleemide korral?

Tehniliste küsimuste korral tuleb pöörduda RIS kasutajatoe poole.
Telefonid: 697 9090, 697 9091, 697 9092 (kell 8.00 kuni 17.00)
E-post: ris@advokatuur.ee

6) Kuidas lisada tellimus tagasi töölauale?

Tellimuse töölauale tagasi saamiseks tuleb pöörduda RIS kasutajatoe poole.
Telefonid: 697 9090, 697 9091, 697 9092 (kell 8.00 kuni 17.00)
E-post: ris@advokatuur.ee

7) Kuidas saab parandada andmete sisestamisel tekkinud vigu?

Kõikidest vigadest teavitada RIS haldureid.
Tuleb koostada täpne probleemi kirjeldus (tasuarvestuslehe number, kui on koostatud, või vastavalt tellimuse/taotluse/määruse andmed, õigusabi saaja nimi) ja lõpptulemus, mida advokaat ootab. Vajaduse korral täpsustakse vea kirjeldust advokaadiga. Raamatupidamine tegeleb parandustega juhul, kui viga ilmneb pärast süsteemis tasuarvestuslehtede koostamist ja arve esitamist.

8) Kuidas sisestada RIS-i rahvusvahelist tellimust, millele ei ole kriminaalasja numbrit?

Menetleja peab sisestama RIS-is asja numbri asemele vabatekstina sõna „rahvusvaheline“ või kontakteeruma RIS halduritega.

9) ***Advokaat on saanud kohustuslikus korras tellimuse. Millistel alustel on võimalik taotlusest keelduda?***

AdvS § 64[1] lg 1 kohaselt võib advokatuuri liige keelduda temale määratud ülesande vastuvõtmisest ja täitmisest üksnes riigi õigusabi seaduses sätestatud juhtudel ja korras.
Seega on juhatuse 11. detsembri 2012. a istungi protokolli punkti 6 otsuse kohaselt advokaadil, kes on kohustatud riigi õigusabi osutamise vastu võtma, võimalik keelduda riigi õigusabi osutamisest järgmistel alustel:

1. huvide konflikt – juhul, kui advokaat samas asjas on osutanud või osutab õigusteenust kliendi huvidega vastuolus olevate huvidega isikule ning juhul, kui advokaadi enda või tema abikaasa või lähedase sugulase või tema abikaasa lähedase sugulase huvid samas asjas on vastuolus riigi õigusabi saaja huvidega;

2. seaduse kohaselt ei ole lubatud õigusteenust osutada – sellisel juhul on advokaat kohustatud esitama konkreetse seadusliku aluse, nt TsMS § 218 lg 3 (hagimenetluses Riigikohtus võib menetlusosaline menetlustoiminguid teha ning avaldusi ja taotlusi esitada üksnes vandeadvokaadi vahendusel; hagita menetluses võib menetlusosaline Riigikohtus menetlustoiminguid teha ning avaldusi ja taotlusi esitada ise või advokaadi vahendusel);

3. suur töökoormus – **kuid seda üksnes juhul, kui advokaat on enne taotluse talle edastamist märkinud end RIS-s riigi õigusabi mitte osutavaks advokaadiks kas antud riigi õigusabi liigi osas või tervikuna ega ole vahepeal vastu võtnud uusi tellimusi riigi õigusabi asjades**; lisaks olukorras, mil advokaadil on varem samale ajale kokkulepitud menetlustoiming või kohtuistung (Eesti Advokatuuri eetikakoodeks § 12 lg 4, riigi õigusabi osutamise juhendi § 7 lõige 2).;

4. advokaadi kutseoskused ja –teadmised selles valdkonnas ei võimalda kliendi huve parimal võimalikul viisil kaitsta; antud alusele tuginedes on kohustuslik tuua välja vajalikud põhjendused (Eesti Advokatuuri eetikakoodeks § 12 lg 4, riigi õigusabi osutamise juhendi § 7 lõige 2).

Juhime tähelepanu, et riigi õigusabi osutamise juhendi § 7 lõikes 3 on sätestatud, et juhul, kui advokaat on keeldunud kohustuslikus korras täitmiseks saadetud tellimuse vastuvõtmisest, peab advokaat olema valmis selgitama advokatuuri juhatusele keeldumise põhjust ja selle aluseks olevaid asjaolusid.

10) ***Kellele edastada ettepanekud seoses RISiga?***
Süsteemi kasutamist hõlbustavad ettepanekud on oodatud RIS kasutajatoe e-postile: ris@advokatuur.ee ning arendus- ja koolitusspetsialisti e-postile: koolitused@advokatuur.ee.

11) ***Kelle poole pöörduda, kui on küsimusi seoses aruande või arvega?*** Pöörduda tuleb advokatuuri raamatupidamisse. Raamatupidaja oskab anda informatsiooni, kas Teie

arve on tasutud. Juristi abi oskab anda informatsiooni aruandes esinenud vigade ning väljamaksmise viibimise kohta. Telefon: 662 0670
E-post: oigusabi@advokatuur.ee

12) Kelle poole pöörduda tasukorra tõlgendamisega seotud küsimustes?

Juriidiliste probleemide korral tuleb pöörduda advokatuuri juristi Leen Eenpalu poole.
Telefon: 697 9254
E-post: leen.eenpalu@advokatuur.ee